POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:	Vår referanse:	Sted, Dato
18/1250	201801512-10	Oslo, 06.07.2018

HØRINGSSVAR - NOU 2018:7 STATISTIKKLOVUTVALGET

Vi viser til mottatt oversendelse av høringsbrev og NOU 2018:7 *Ny lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå* den 23. mars 2018 og avtale om utsatt svarfrist.

Forslaget berører politiet som statistikkprodusent. Politidirektoratet (POD) leverer datagrunnlag til Statistisk sentralbyrå (SSB) til bearbeiding og produksjon av offentlig kriminalitetsstatistikk.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende enheter og innspillene er innarbeidet i høringssvaret. I høringssvaret fra Kripos behandles spørsmål knyttet til taushetsplikt og personvern. POD tiltrer Kripos' vurderinger og deres høringssvar vedlegges i sin helhet. Høringssvaret fra POD følger overskriftene i sammendraget av høringsnotatet.

Et nasjonalt statistikkprogram
Utvalget foreslår at det bør innføres et nasjonalt program for offisiell statistikk.

Den offisielle kriminalitetsstatistikken som SSB leverer bygger på grunnlagsdata som produseres i politiet. Med utgangspunkt i det samme datagrunnlaget produserer politiet både statistikk til intern styringsinformasjon, rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet og rapporter og andre produkter som offentliggjøres. SSB og politiet behandler grunnlagsdataene til en viss grad på forskjellige måter. Etter at ny straffelov ble ikraftsatt oktober 2015, har for eksempel SSB omarbeidet kriminalitetsstatistikken slik at den tar hensyn til deler av tidsseriebruddet som var en konsekvens av ny lov. I tillegg har SSB utarbeidet nye kategorier for gruppering av kriminalitet.

Det kan være problematisk at statistikk som offentliggjøres fra henholdsvis SSB og politiet ikke er behandlet og kategorisert på samme måte. Det kan oppstå uklarheter knyttet til hvilken status de ulike statistikkene har. Utvalget har lagt til grunn følgende definisjon av offisiell statistikk: *den statistikk som myndighetene gjør tilgjengelig for allmenheten, for å bidra til å dekke allmenhetens opplysningsbehov, og for å legge til rette for en faktabasert, felles forståelse av ulike sider ved samfunnet*. For publikum, i tillegg til forvaltningen, er det vanskelig å avgjøre hva som er offentlig statistikk, hva som er kriterier for offentlig statistikk og hvorfor det er forskjeller mellom statistikk produsert fra SSB og politiet. Etter PODs

vurdering er det behov for en standardisering av blant annet definisjoner og kvalitet slik at man unngår dobbeltarbeid og sikrer mest mulig lik statistikk gitt det samme statistikk-grunnlaget.

Politiet har i dag et begrenset kompetansemiljø for datakvalitet og produksjon av statistikk. Oversikt og beskrivelse over politiets data/opplysninger, hva de brukes til, utleveringer, eksponering som åpne data etc. er områder som per i dag er ivaretatt i begrenset grad.

På denne bakgrunnen mener POD at det er behov for et program med formål om å fastlegge hva som skal være offisiell statistikk og underlegge disse de samme kvalitetskravene. POD støtter forslaget om at SSB fortsatt skal være den sentrale statistikkmyndigheten. Herunder støtter POD at byrået får et større ansvar for samordning, og ansvar for å utarbeide forslag til program i samråd med de øvrige statistikkprodusentene. Dette vil være en viktig pådriver for å sikre likere praksis og kvalitet på tvers av staten. Forslaget kan medføre at SSB får ansvar for å påse at politiet, som statistikkprodusent, etterlever kvalitetskravene til offisiell statistikk.

Mer deling av data
Utvalget foreslår at datamaterialet Statistisk sentralbyrå samler inn og bearbeider for statistikkformål, i større grad bør gjøres tilgjengelig for analyseformål utenfor byrået.

Datagrunnlaget som politiet produserer utgjør en ressurs. Potensielt kan mye av det registerbaserte datagrunnlaget deles og gjøres lettere tilgjengelig, gitt at blant annet god datakvalitet og personvern sikres i forkant.

Samtidig kan politiet dra nytte av at andre etaters datamateriale blir lettere tilgjengelig. Disse kan være viktige kilder til informasjon som kan bidra til bedre kvalitet på politiets analyser, for eksempel analyser av politiets forebyggende arbeid. I tillegg ser POD en mulighet for bedre analyser på våre ansvarsområder hvis det åpnes for muligheten til å knytte anonymiserte data fra forskjellige kilder sammen. POD støtter derfor forslaget om å gjøre datamaterialet SSB samler inn mer tilgjengelig for analyseformål. Deling og samordning vil også kunne bidra til mindre duplisering av arbeid og mer samarbeid mellom ulike aktører.

Avklaring av faglig uavhengighet
Utvalget foreslår at Statistisk sentralbyrå og de andre statistikkprodusentene må sikres den nødvendige faglige uavhengighet.

For å kunne sikre nødvendig faglig uavhengighet er det viktig at statistikkprodusenten har nødvendig kompetanse. Denne kompetansen er blant annet avgjørende for at statistikkprodusenten skal kunne foreta upartiske vurderinger av metodevalg og unngå å gjennomføre undersøkelser med sikte om å komme frem til bestemte resultat. Politiet støtter derfor forslaget om sikring av faglig uavhengighet for SSB og andre statistikkprodusenter som politiet.

Klarere styringslinjer
Utvalget foreslår at dagens styre i Statistisk sentralbyrå erstattes med et råd.

POD har ikke grunnlag for å uttale seg om styringslinjer i SSB.

Forskning og analyse i SSB

Utvalget foreslår å videreføre forskning og analyse som understøtter statistikkproduksjonen og retter seg mot sentralforvaltningen og regjeringen, Stortinget, partene i arbeidslivet og allmennheten.

POD har ikke grunnlag for å uttale seg om denne delen av organiseringen i SSB.

Med hilsen

Espen Frøyland
seksjonssjef

Saksbehandler:
Jenny Clarhäll
92434181

Vedlegg: Høringssvar fra Kripos

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

POLITIET
KRIPOS

Politidirektoratet
politidirektoratet@politiet.no

NCIS Norway

Deres referanse:	Vår referanse:	Sted, dato	Unntatt offentlighet jf.
201801512	201800641	Oslo, 03.07.2018	offl. § 14

FORSLAG TIL NY STATISTIKKLOV

Det vises til Politidirektoratets e-post av 23. april 2018 vedrørende NOU 2018: 7 Ny lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå, med svarfrist til direktoratet 15. juni 2018. Kripos har etter avtale med direktoratet fått utsatt høringsfrist til 3. juli 2018. Nedenfor følger Kripos' merknader til enkelte av bestemmelsene i forslaget, samt noen avsluttende merknader.

§ 2-5 Taushetsplikt

Bestemmelsen pålegger tidligere og nåværende ansatte i Statistisk sentralbyrå og annen offentlig myndighet taushetsplikt om opplysninger samlet inn for offisiell statistikk. Det forutsettes i utredningen punkt 9.4.2 at identifiserbare opplysninger kan utleveres til private aktører. Kripos mener derfor at det bør vurderes å gi Statistisk sentralbyrå mulighet til å pålegge private aktører taushetsplikt i henhold til forslagets § 2-5.

§ 3-1 Opplysningsplikt

Nytt i lovforslaget er at Statistisk sentralbyrå kan pålegge utlevering av opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Utvalget uttaler i punkt 12.3 at det at opplysningsplikten skal gjelde uavhengig av den opplysningspliktiges taushetsplikt "*har mindre betydning, da taushetsplikten etter for eksempel forvaltningsloven ikke gjelder for statistisk bearbeiding*". Etter Kripos' syn kan en slik konklusjon ikke forsvares. Som utvalget selv henviser til[1], har en rekke offentlige organer taushetspliktsbestemmelser i særlovgivning, slik at unntaket fra taushetsplikten i forvaltningsloven ikke får anvendelse for disse. Som eksempler kan vises til helsevesenet, politiet og finansforetak. Hvilke personvernmessige konsekvenser utlevering, kobling og tilgjengeliggjøring av personidentifiserende data fra disse instansene kan få, er ikke vurdert i utredningen.

[1] Utredningen s. 82 venstre spalte annet avsnitt

Politiets behandling av opplysninger for politimessige formål[2] reguleres av politiregisterloven med forskrift. Politiregisterloven § 23 pålegger enhver som er ansatt i eller utfører tjeneste eller arbeid for politiet eller påtalemyndigheten taushetsplikt om

> *"1. noens personlige forhold, eller*
> *2. tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår.*
>
> *Taushetsplikten gjelder også for opplysninger som det ut fra hensynet til etterforskningen i den enkelte sak, hensynet til spanings- og etterretningsvirksomheten eller hensynet til politiets operative virksomhet og organiseringen av denne er nødvendig å holde hemmelig."*

Politiet behandler opplysninger om enkeltpersoner som av sikkerhetsmessige årsaker har behov for konfidensialitet. Dette gjelder særlig opplysninger om informanter og personer i vitnebeskyttelsesprogrammet. Slike opplysninger er regelmessig gradert STRENGT FORTROLIG etter beskyttelsesinstruksen[3]. Hvis identifiserbare opplysninger om disse personene utleveres, vil det kunne medføre en reell fare for personenes liv, helse og frihet.

Videre behandler politiet en stor mengde opplysninger som er taushetsbelagte etter politiregisterloven § 23 annet ledd. Dersom politiet skal kunne pålegges å utlevere slike opplysninger, vil det kunne medføre konsekvenser for politiets evne til kriminalitetsbekjempelse, herunder evnen til å drive med skjult etterforskning. Politiet vil i enkelte tilfeller være avhengig av å kunne holde selv anonyme opplysninger hemmelige for å unngå å avsløre pågående spaning og åpen eller skjult etterforskning.

Kripos foreslår at forslaget til ny statistikklov § 3-1 endres slik at det fremkommer at Statistisk sentralbyrå ikke kan pålegge opplysningsplikt dersom de ønskede opplysningene er gradert FORTROLIG eller STRENGT FORTROLIG etter beskyttelsesinstruksen, eller dersom opplysningene er omfattet av taushetsplikten i politiregisterloven § 23 annet ledd.

§ 3-6 Tilgang til opplysninger for statistiske analyser og resultater

Lovforslagets § 3-6 er en lang bestemmelse som regulerer tilgang, grad av identifikasjon, tilgjengeliggjøring av direkte identifiserbare opplysninger, sletting, vilkår og taushetsplikt. Etter Kripos' syn kan det med fordel vurderes om en oppdeling av bestemmelsen i flere bestemmelser vil føre til økt klarhet og lesbarhet.

Bestemmelsens tredje ledd gir anledning til å tilgjengeliggjøre direkte identifiserbare opplysninger for sammenstilling og annen behandling. I henhold til tredje ledd tredje punktum skal direkte identifiserbare opplysninger slettes så snart sammenstillingen er gjennomført. Det gis imidlertid ikke anvisning på sletting av direkte identifiserbare opplysninger som behandles for andre formål. Slik Kripos ser det, bør det vurderes om bestemmelsen bør inneholde anvisning om at slike opplysninger skal slettes når formålet med behandlingen er oppfylt.

---

[2] Jf. politiregisterloven § 2 nr. 13

[3] FOR-1972-03-17-3352

Avsluttende merknader
Avslutningsvis vil Kripos henvise til utvalgets bemerkninger i kapittel 7 om den teknologiske utviklingen, de økte mulighetene for datainnsamling og konsekvensene for personvern. Sett i lys av utvalgets bemerkninger, synes utredningen av de personvernmessige konsekvensene av lovforslaget å være noe mangelfull. Vi vil i denne sammenheng vise til utredningsinstruksen med veileder, hvor det fremkommer i veiledningen til spørsmål 3 at personvern er et av emnene som skal utredes dersom prinsipielle spørsmål reises. Det offentliges innsamling av identifiserbare personopplysninger til statistikkformål reiser prinsipielle spørsmål, herunder avveiningen av behovet for statistikk og borgernes rett til personvern. Disse spørsmålene bør etter Kripos' syn utredes ytterligere.

Med hilsen

Vigleik Antun
ass. Sjef Kripos

Saksbehandler: Kathrine Rogstad
seniorrådgiver
Telefon: +47 23 20 89 17

Kopi: Det nasjonale statsadvokatembetet